

Nagyatád Város Polgármesterétől

Ügyiratszám: JE/1-16/2023.

ELŐTERJESZTÉS

Nagyatád Város Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. november 30-i ülésére

Nagyatád Város Önkormányzata 2024. évi költségvetési koncepciójára

Tisztelt Képviselő-testület!

Nagyatád Város Önkormányzata 2024. évi feladatainak, terveinek meghatározásához, a gazdálkodással kapcsolatos döntések meghozatalához szükségesnek tartjuk a tervezés alapelveit és a főbb célkitűzéseket meghatározni.

Az elmúlt időszakban, gazdálkodásunkat érintő stratégiai döntések sorát kellett meghozni, amelynek oka a külső gazdasági tényezők gazdálkodásunkra gyakorolt jelentős mértékű hatása és annak folyamatos változása.

A **külső gazdasági hatások** megkövetelik az információk gyors feldolgozását, a körültekintő döntéselőkészítéseket és a változásokra történő mihamarabbi reagálásokat. Az elmúlt 2 évben hatványozottan jelentek meg olyan külső tényezők, amelyek vagy a költségvetésünket terhelték jelentős többletköltséggel (ilyen a jegybanki alapkamat-változásból adódó hitelkamat költség-növekedés) vagy a teljes várost érintő korlátozásokat eredményeztek (pl.: a közüzemi díjak többszörösére emelkedése miatti korlátozó intézkedések).

2024-ben is cél a külső gazdasági tényezők gazdálkodásunkra gyakorolt negatív hatásainak a gyors felismerése és az intézkedések megtétele.

I. Az energiaárak jelentős mértékű emelkedése 2022. augusztusától jelent meg az önkormányzatunk és intézményei gazdálkodásában. A sokszorosára emelkedő rezsi díjak miatt szükségessé vált jelentős mértékű, megalapozott költségcsökkentő intézkedések meghozatala. 2022. augusztus és szeptember hónapban a Képviselő-testület, az önkormányzati működés teljes körét érintő számos intézkedést hozott. A megtett intézkedések eredményei, a felhasznált energiamennyiségek csökkenései már a 2022. november hónapban beérkező közüzemi számlákon megmutatták hatásukat. A kiadás-növekedés ütemét az intézkedéseink meghozatala lassította.

A Miniszterelnökség részére kimutatásokat kellett készítenünk az önkormányzati feladatok ellátása során 2023. évben keletkező gáz- és elektromosáram fogyasztás mértékéről és költségéről. Az önkormányzatunkat érintő energiaár emelkedések hatásairól, valamint az energiafelhasználás csökkentése és az energiaköltségek mérséklése érdekében tett intézkedésekről a miniszteri biztossal történő egyeztető megbeszélés eredményeként az önkormányzati kötelező feladatok többletkiadásához **142 millió forint közüzemidíj-támogatással** járult hozzá a központi költségvetés. A támogatás a kötelező önkormányzati feladatokkal összefüggésben 2024. év végéig felmerülő, energiaár-emelkedés miatti kiadásokra vehetők figyelembe.

2023-ban megvalósult számos energiamegtakarítást célzó műszaki megoldás eredményeként – az energiaköltség csökkentése mellett – 2 óvoda visszaköltözhetett eredeti feladatellátási helyére, korszerűsítésre került a Városgondnokság fűtésrendszere, a Nagyatádi Uszoda szellőzőrendszere. Megvalósult az a geotermális energia hasznosítását szolgáló beruházásunk, amely a Nagyatádi Gyógyfürdő elfolyó termálvízének hulladék hőjét hasznosítja, átalakítja fűtési energiává.

Az Európai Unió támogatással megvalósuló fejlesztés öt önkormányzati épület fűtésének gázfelhasználását jelentősen csökkentette.

A **villamosenergia** szerződések 2023. év végén lejárnak. Az energia folyamatos biztosítása érdekében, a következő időszakra már meg kellett kötni a szerződéseket az új szolgáltatókkal. Önkormányzati szinten a 76 fogyasztási helyből 8 telephelyen biztosítja a szolgáltató fix áron az áramot. A további 68 helyre indexált (változó) árú szerződést kötöttünk. E szerződések esetében a villamosenergia havi díja függ

- a szerződés időtartamától,
- az energia tőzsdei áráról,
- a HUF/EUR árfolyamától.

A **gázszerződések** nagy része 2 évre meghosszabbodott 2023. október 1-jétől. Ezen telephelyeken az MVM Next Zrt. a 2023. év eleji árhoz képest 53%-kal olcsóbban biztosítja a következő 2 évben a gázzolgáltatást.

**Az Önkormányzatunk által érintett intézményeknél megjelenő közüzemi kiadások összege
valamint a 2021. évi teljesítési adatokhoz viszonyított növekedés mértéke**

Közüzemi díjak (Bruttó Ft)	2021. év teljesítés	2022. év teljesítés	2023. év terv	2024. év terv
Nagyatád Város Önkormányzata	30 247 608	37 689 090	66 102 321	64 110 269
Nagyatádi Polgármesteri Hivatal	3 672 575	5 637 822	13 553 761	5 694 111
Nagyatádi Óvodák	8 664 846	18 625 503	18 286 797	19 482 462
Nagyatádi Intézmények Ellátó Szervezete	6 416 879	9 232 664	26 916 591	15 975 717
Nagyatádi Kulturális és Sport Központ	20 931 459	32 669 918	57 145 820	38 238 621
Városgondnokság	11 739 856	16 058 661	25 328 029	18 108 475
Nagyatádi Fürdők	33 106 994	80 224 780	119 841 204	71 088 037
Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ	15 810 988	22 551 680	36 241 990	32 088 957
Rinyamenti Kistérség TÖ Társulása	4 647	6 633	364 490	389 890
Összesen	130 595 851	222 696 751	363 781 003	265 176 539
<i>2021. évhez viszonyított változás</i>		<i>92 100 899</i>	<i>233 185 151</i>	<i>134 580 688</i>

Önkormányzati szinten 2023. évben 2,8 -szer annyit kell közüzemi díjakra fordítani, mint 2021-ben. Az energiaárak csökkenése eredményeként a 2024. évi megrendelt és tervezett energiaköltség kétszerese lesz a 2021. évi kiadásoknak.

A 142 millió forint közüzemidíj-támogatást a kötelező feladatok zavartalan ellátásához kapta önkormányzatunk, ezért a fenti táblázat adatiból kiemeltük a csak kötelező feladatokra vonatkozó adatokat, eszerint:

Közüzemi díjak (Bruttó)	2021. év teljesítés	2022. év teljesítés	2023. év terv	2024. év terv
Nagyatád Város Önkormányzata	30 247 608	37 689 090	66 102 321	64 110 269
Nagyatádi Polgármesteri Hivatal	3 672 575	5 637 822	13 553 761	5 694 111
Nagyatádi Óvodák	8 664 846	18 625 503	18 286 797	19 482 462
Nagyatádi Intézmények Ellátó Szervezete	6 416 879	9 232 664	26 916 591	15 975 717
Nagyatádi Kulturális és Sport Központ	9 961 371	14 011 228	27 606 366	11 814 029
Városgondnokság	11 739 856	16 058 661	25 328 029	18 108 475
Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ	15 810 988	22 551 680	36 241 990	32 088 957
Összesen	86 514 123	123 806 648	214 035 855	167 274 020
<i>2021. évhez viszonyított változás</i>		<i>37 292 525</i>	<i>127 521 732</i>	<i>80 759 897</i>

II. Az **infláció** idén az első negyedévben végig 25% feletti volt, október hónapban 9,9 %. A KSH adatai szerint az év első 10 hónapjára átlagosan 19,8% volt. A fogyasztói árindex csaknem 20%-os növekedése indokolja, hogy felülvizsgáljuk a bérleti díjak, a lakbérek, a gyermekétkeztetés nyersanyagnormáit, a szociális ellátás térítési díjait és a helyi adók között a vállalkozási célú építmények adómértékeit. A tervezett emelések önkormányzatunknál 14,5 millió forint bevételnövekedést eredményeznek.

III. A 2023. év gazdálkodására jelentős hatást gyakorolt a végbement monetáris politika döntéseinek eredménye, a jegybanki alapkamat megemelése. A Magyar Nemzeti Bank monetáris tanácsa 2022. szeptember 28-án 13 százalékra emelte a jegybanki alapkamatot, amely meghaladta a 2008-as pénzügyi és gazdasági válság idején fennállót. Az alapkamat 2023.10.25. napjától csökkenő tendenciát mutat, jelenleg 12,25%. A jegybanki alapkamat változásával emelkedett, illetve csökkent a havi BUBOR, amely a hosszúlejáratú hitelkamat alapja. A hitelkamat változását és tervezését a 4.3 „Finanszírozás tervezése” pontban mutatjuk be.

IV. Kiadásnövekedést okoz a **minimálbér és garantált bérminimum** tervezett emelése. A 2024. évre vonatkozó számításainkat a következőkben bemutatjuk, mindemellett a kötelező feladatok támogatásának mértéke az év elején válik véglegessé.

Megnevezés	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
Minimálbér (Ft/hó)	138.000	149.000	161.000	167.400	200.000	232.000	266.800
Garantált bérminimum (Ft/hó)	180.500	195.000	210.600	219.000	260.000	296.400	326.000
Szociális hozzájárulási adó	19,5%	19,5% 17,5%	17,5% 15,5%	15,5%	13%	13%	13%

Az önkormányzat által ellátott feladatokra jellemző a személyi jellegű ráfordítások magas hányada, az összes működési költség tekintetében. Nagyatád Város Önkormányzata intézményeinél 1.088 millió forint a 2023. éves bérköltség.

Kormányzati döntés alapján 2023. december hónaptól

- a minimálbér 15 %-kal (232.000 Ft-ról 266.800 Ft-ra),
- a garantált bérminimum 10 %-kal (296.400 Ft-ról 326.000 Ft-ra) növekszik.

A köztisztviselői illetményalap 2022. január 1-jétől 59.800 forint.

	2023.12.31. létszám	minimálbér (15 %-os)	34.800 Ft/fő/hó (232.000 Ft-ról 266.800 Ft-ra)	garantált bérminimum (10 %-os)	29.600 Ft/fő/hó (296.400 Ft-ról 326.000 Ft-ra)	bérnövekedés szochóval
NF	37			37	13 142 400	14 850 912
NINESZ	47	22	9 187 200	25	8 880 000	20 415 936
VG	42	18	7 516 800	24	8 524 800	18 127 008
Közalk:	Összesen	40	16 704 000	86	30 547 200	53 393 856
Köztisztvtv:	PH	5	2 088 000	39	13 852 800	18 013 104
Mtv:	NKSK	3	1 252 800	20	7 104 000	9 443 184
Köznev- foglalk:	NOVIK	27	óvónők	27	5 307 600	5 997 588
		20	segítők	20	7 690 800	8 690 604
Mindösszesen	240	48		192		95 538 336
Ebből támogatással fedezett						36 362 995

V. A helyi önkormányzatok központi finanszírozása 2024. évben is az önkormányzati kötelező feladatellátáshoz igazodó, feladatalapú támogatási rendszerben történik. A mellékletben bemutatjuk az Országgyűlés által nyáron elfogadott 2024. évi Költségvetési törvény alapján az önkormányzatok általános működtetési és ágazati feladatainak támogatási rendszerét. A **központi költségvetési támogatás** mértékét a 2024. évre befolyásolja az, hogy Nagyatád Város állandó lakosainak száma 2023. január 1-jén 9958 fő volt, azaz a 10.001-40.000 lakos kategóriából a 10.001 fő alatti kategóriába kerültünk. Ennek következtében a településüzemeltetési feladatok (közvilágítás, köztemető, közutak) támogatásának fajlagos összege 20 %-kal, 10.731.324 Ft-tal csökken.

Nagyatád Város Önkormányzata 2024. évi költségvetési koncepciója

1. A koncepciót meghatározó alapelvek, keretek

A bevételek, kiadások kialakításának alapelveit és a főbb célkitűzéseket változatlan szervezeti és intézményi hálózattal, az alábbiak szerint határoztuk meg:

- A költségvetés tervezésekor a kötelező feladatok elsődlegességének érvényesülnie kell.
- Az önként vállalt feladatok forrásait és kiadásait a 2024. évi költségvetési rendeletnek elkülönítetten kell tartalmaznia. A rendelkezés végrehajtása érdekében a költségvetési rendeletben a működési és felhalmozási feladatokon belül a kötelező és önként vállalt feladatok forrásának és kiadásának a bemutatása is szükséges.
- A Mötv. alapján az önkormányzat a költségvetési rendeletben a 2024. évben sem tervezhet működési hiányt.
- Az önkormányzat és intézményei gazdálkodásának likviditását 2024. évben is 220 millió forint keretösszegű folyószámlahitel biztosítja.
- Pénzügyi helyzetünkre jellemző, hogy tartalékaink nincsenek. Elsőbbséget élvez a kötelező feladatok finanszírozása és az adósságszolgálat pontos fizetése.
- Céltudatosan intézkedni kell a tervezett bevételek, a kintlévőségek beszedéséről.
- A feladatellátás, az intézményi működés és a városüzemeltetés területein egyaránt takarékos, megfontolt gazdálkodást kell elérni, megvizsgálva a költségcsökkentés lehetőségeit.

2. Az önkormányzat adóerőképesége

A központi költségvetési támogatás mértékének meghatározása során jelentős tényező a település gazdasági teljesítő képessége, azaz a település egy fő lakosra jutó adóerőképesége. Célja a települési önkormányzatok közötti jövedelemkülönbségek mérséklése.

Az adóerőképeség 1 főre jutó összegétől függ

- az önkormányzat működési támogatásainak mértéke,
- a szociális és más feladatellátás támogatási hányada,
- a gyermekétkeztetésre kapott támogatás megállapítása,
- a rászoruló gyermekek szünidei étkeztetésének támogatás-mértéke,
- a minimálbér és a garantált bérminimum növekedéséhez, a központi hozzájárulás összege,
- a bölcsőde üzemeltetési támogatásának mértéke,
- a pályázatok (vis maior), működési és fejlesztési támogatások hányada,
- a szolidaritási hozzájárulás mértéke.

Az adóerőképeség a települések fejlettségének összehasonlítására szolgáló mutató, amelynek meghatározása során a Nagyatádon adózók utolsó évi bevallott iparüzési adóalapját alapul véve, 1,4 %-os mértékkel számolva, majd a lakosságszámmal osztva, megkapjuk a település adóerőképeségét. A központi költségvetési törvény az alacsony adóerőképeségű településeknek többlettámogatást juttat, átlagosnál magasabb adóerő esetén támogatást von el.

Nagyatád város adóerőképességének alakulása

Adóerőképesség időpontja	Adóalap Ft	Adóerőképesség (adóalap x 1,4 %)	Lakosság (fő)	1 főre jutó adóerőképesség
2018.06.30. (2019. évi)	18 223 075 747	255 123 060	10633	23 994 Ft
2019.06.30. (2020. évi)	20 057 432 733	280 804 058	10481	26 792 Ft
2020.10.20. (2021. évi)	21 398 885 735	299 458 400	10392	28 816 Ft
2021.06.30. (2022. évi)	21 746 318 634	304 448 461	10279	29 619 Ft
2022.07.20. (2023. évi)	23 091 214 227	323 276 999	10131	31 910 Ft
2023.07.20. (2024. évi)	24 670 296 650	345 384 153	9958	34 684 Ft

A 2022. évi iparüzési adóbevallások 2023. évben történő feldolgozását követően pontosan meghatározásra került Nagyatád 2024. évi 1 főre eső adóerőképessége, amely 34.684 Ft.

3. Bevételek alakulása

3.1. Állami támogatások

A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak központi költségvetési támogatását Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló törvény 2. és 3. melléklete tartalmazza. Az előterjesztés mellékletében a rendelkezésre álló mutatók alapján összehasonlítottuk a támogatás összegeit az előző évi adatokkal, azonban ezen adatok nem véglegesek.

A) 1.1 A Polgármesteri Hivatal működési támogatása az elismert hivatali létszám alapján kerül meghatározásra. Az 1 főre jutó támogatás 8%-kal, 5.537 eFt-ról 6.000 eFt-ra növekszik.

A működés általános támogatásának fajlagos összege a lakosságszám változás miatt 20%-kal, 10.731.324 Ft-tal csökken.

A költségvetési törvény, minden 22.000 forint feletti egy lakosra jutó iparüzési adóerő-képességgel rendelkező önkormányzatot terhelt **szolidaritási hozzájárulás** fizetési kötelezettséggel, amelynek mértéke és alapja sávosan változik a település adóerőképességétől függően. Nagyatád Város Önkormányzata a 2023. évre 32.688.431 forint szolidaritási hozzájárulás fizetésére volt kötelezve a saját bevételéből. Ez az elvonás a 2024. évre 12 millió forinttal, 44.700.650 forintra növekedett.

1.2 A köznevelésről szóló törvény alapján az önkormányzatok kötelező feladata az **óvodai ellátás** biztosítása. A nevelő munkához szükséges bértámogatást és ágazati pótlékot a központi költségvetés továbbra is a gyermek- és csoportlétszám szerint elismert **pedagógus** és a **nevelő munkát segítő** létszámot alapul véve biztosítja.

A foglalkoztatottak jogviszonya, közalkalmazotti státuszról köznevelési foglalkoztatotti jogviszonnyá alakult át. A 2024-től kötelezően alkalmazandó garantált illetményt és a besorolás szerinti bércategóriákat, valamint a nevelőmunkát segítő 7 %-os illetménykiegészítést törvény szabályozza. Az elmúlt 2 év tapasztalata azt mutatja, hogy a támogatás fedezetet nyújt a feladatellátással kapcsolatos kiadásokra.

1.3.1 **A szociális feladatok egyéb támogatása** előirányzat a 35.000 Ft/fő adóerőképességet meg nem haladó települési önkormányzatok egyes szociális jellegű feladataihoz járul hozzá. Felhasználható a települési támogatások kifizetésére, valamint a gyermekétkeztetés nem támogatott hányadának finanszírozására. A hozzájárulás minden évben csökken, a 2024. évre 11.848.000 Ft lesz, a 2023. évi 25.482.000 Ft-tal szemben.

1.4.1 A gyermekvédelmi törvény kötelezi az önkormányzatokat az intézményi (bölcsődei, óvodai, iskolai, kollégiumi) **gyermekétkeztetés** biztosítására. A támogatás két részből tevődik össze, a finanszírozás szempontjából elismert bértámogatásból és az üzemeltetési támogatásból. Az intézményi gyermekétkeztetést igénybe vevő 988 fő gyermekből szociális alapon 490 gyermek részére ingyen, 140 gyermek részére 50% kedvezménnyel biztosítjuk az ellátást.

Gyermekétkeztetésben részesülők létszáma		
teljes összegű térítési díjat fizet	358 fő	36%
50% támogatásban részesül	140 fő	64%
100 % támogatásban részesül	490 fő	
éves átlagos létszám	988 fő	100%

a) Finanszírozás szempontjából elismert dolgozók bértámogatása

A bértámogatás alapja az ellátott gyermekek létszámától függően meghatározott dolgozói létszám. A 2024. évre tervezett adagszámok alapján, az elismert dolgozói létszám továbbra is 23,46 fő. A költségvetési törvény 1 főre 2.961.000 Ft/év támogatást biztosít. A minimálbér tervezett összege 266.800 Ft, azaz 1 fő bérköltsége 3.617.808 Ft/év. A jelenlegi támogatás nem nyújt fedezetet a minimálbér bérköltségére.

b) Gyermekétkeztetés üzemeltetési támogatása

Az üzemeltetési támogatás alapját a nyersanyag- és dologi költségeknek, az elvárt térítési díj-bevétellel csökkentett összege határozza meg. Az **élelmiszer árak** növekedése miatt 2024-től indokolt a nyersanyagnorma és az étkezési térítési díjak emelése.

A 2024. évi költségvetés tervezéséig várjuk a döntést a működtetés fedezetét biztosító üzemeltetési támogatás, és a bérnövekedés finanszírozására a bértámogatás központi költségvetésből történő megemeléséről.

Nagyatád 2024. évi gyermekétkeztetés tervezett költségvetése	
Gyermekétkeztetés 2024. évi bérköltsége	117 702 239 Ft
<i>Bértámogatás</i>	<i>69 465 060 Ft</i>
1. Bérköltségből nem támogatott rész	48 237 179 Ft
Élelmiszer költség	160 974 487 Ft
Dologi kiadás	56 702 156 Ft
<i>Elvárt térítési díj bevétel</i>	<i>65 809 647 Ft</i>
<i>Üzemeltetési támogatás (2023. évi adat alapján tervezve)</i>	<i>105 213 483 Ft</i>
2. Üzemeltetésből nem támogatott rész	46 653 513 Ft
3. Nem támogatott hányad, saját forrás az étkezők átlagos létszámát figyelembe véve (988 fő)	94 890 692 Ft

A 2024. évre a gyermekétkeztetéshez, mint kötelező önkormányzati feladathoz **95 millió forinttal kell az Önkormányzatunk saját bevételeiből hozzájárulni**. Ezt az összeget csökkentheti a kötelező **béremelés támogatása**, valamint az **üzemeltetési támogatás** megemelése.

A 2024. évet érintő béremelések és egyéb intézkedések miatt a támogatás-előirányzat további emelése várható. (Forrás: Dr. Dukai Miklós önkormányzati államtitkár 2023. november 8.)

1.4.2 A **rászoruló gyermekek szünidei étkeztetésének** támogatása igénylésének eljárási rendje az előző évihez hasonló. A gyermekek védelméről szóló törvény alapján a hátrányos helyzetű gyermekek részére – a szülő kérelmére – a települési önkormányzat köteles ingyenesen déli meleg étkezést biztosítani a téli, tavaszi és őszi szünet valamennyi munkanapjára, valamint a nyári szünidő legalább 43 napjára. A támogatás egy gyermekre jutó fajlagos összegét a település egy főre eső adóerőképessége határozza meg.

A 2024. évben ez a fajlagos összeg minden hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek után 399 Ft/fő. Az előzetes mutatószám felmérésben jelölt 21 gyermek és a település adóerőképessége figyelembevételével a támogatás igényelt éves összege 356.307 Ft.

1.5 A Települési önkormányzatok **könyvtári, közművelődési és múzeumi feladatainak** 2024. évi támogatása 39.597.428 Ft.

A központi költségvetésből az önkormányzatot megillető általános működéséhez és ágazati feladataihoz kapcsolódó, novemberi adatokon alapuló 2024. évi támogatás összege 36 millió forinttal kevesebb az előző évi költségvetési támogatás összegénél, a nagyobb összegű szolidaritási hozzájárulás elvonás és a csökkenő szociális feladatok egyéb támogatása miatt.

B) A 2024. évi központi költségvetés 3. melléklete az önkormányzatok kiegészítő támogatásait tartalmazza, amelyeket év közben pályázat útján lehet igényelni:

a) Működési célú támogatások:

- Önkormányzatok rendkívüli támogatása két esetben igényelhető pályázat útján a működőképesség megőrzése vagy egyéb, a feladataik ellátását veszélyeztető helyzet elhárítása érdekében. E jogcímen minden évben él Önkormányzatunk az igénylés lehetőségével;
- könyvtári célú érdekeltségnövelő támogatás;

b) Felhalmozási célú támogatások:

- vis maior támogatás.

3.2. Helyi adóbevételek

A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (Htv.) felhatalmazza a települési önkormányzat képviselő-testületét arra, hogy a helyi adók mértékét a helyi sajátosságokhoz, a gazdálkodási követelményekhez és az adózók teherviselő képességéhez igazodóan a törvényben meghatározott szabályozókra figyelemmel állapítsa meg.

A 2022. évben befolyt adóbevételek nagysága, az adózási morál és az adóztatás tapasztalata alapján megállapítható, hogy Nagyatád Város Önkormányzatának Képviselő-Testülete a helyi adóztatás rendszerét, az adótárgyak körét és az adómértékeket, a lakosság és a vállalkozások teherviselő képességéhez igazodva határozta meg, ezért módosítást nem tervezünk.

3.2.1. Magánszemélyek kommunális adója

Az adó mértéke 2020. január 1-jétől

- lakás, lakásbérleti jog, üdülő, lakótelek esetében: 12.000 Ft/év,
- garázs, gazdasági építmény, gazdasági célú telek esetében: 6.000 Ft/év.

A 2024. évre – az előző évivel megegyező összegű – 68.800 eFt magánszemélyek kommunális adóbevétele tervezhető.

3.2.2. Idegenforgalmi adó

A helyi adótörvény adómaximumát figyelembe véve az adó mértéke 400 Ft/fő/vendégéjszaka. A jelenleg hatályos szabályok alapján 9 millió forintot irányozunk elő a 2024. évre.

3.2.3. Építményadó

Figyelemmel a törvényi előírásokra, a Képviselő-testület az adómaximum figyelembevételével, és az adózók teherviselő képességéhez igazodva differenciáltan állapította meg az építményadó mértékét 400; 600; 1.400; 1.600 és 1.900 Ft négyzetméterenkénti összegben. A 2024. évre tervezett differenciált emeléssel 110 millió forint adóbevétel tervezhető.

3.2.4. Helyi iparűzési adó

A helyi iparűzési adó a legnagyobb bevételt eredményezi a saját bevételek között. Az adóbevétel alapjául szolgáló iparűzési adóalap előző évi adatait összehasonlítva megállapítottuk, hogy a korábbi időszakban évente 4 %-kal; 2021. évre 9 %-kal növekedett Nagyatádon a vállalkozások gazdasági teljesítőképessége. A 2023. év végéhez közeledve a 2022. évi adóbevallások alapján is várható a 9%-os növekedés, de tényadat 2023. év végén áll majd rendelkezésre.

Adóév	Iparűzési adóalap
2017. évi teljesítmény	20 362 073 eFt
2018. évi teljesítmény	21 096 272 eFt
2019. évi teljesítmény	21 570 189 eFt
2020. évi teljesítmény	22 844 733 eFt
2021. évi teljesítmény	24 898 580 eFt
2022. évi teljesítmény (várható)	27 139 452 eFt

A 2022. évi bevallások feldolgozásával ismertté vált a 2022. évre 2023. év végén kapott 1%-os mértékű támogatás, amely a KKV vállalkozások után illeti meg önkormányzatunkat a kiesett iparűzési adó ellentételezéseként.

	Iparűzési adóbevétel (eFt)	KKV 1% támogatás (eFt)	változás mértéke (eFt)	előző évhez viszonyítva a változás üteme	2018. évhez viszonyítva a változás üteme
2018. év	420 135				
2019. év	438 154		+ 18 019	+ 4 %	104 %
2020. év	390 429		- 47 725	- 11 %	93 %
2021. év	416 794	68 621 17 638	+ 112 624	+ 29 %	120 %
2022. év	437 039	75 772 25 040	+ 34 798	+ 2 %	128 %
2023. november	586 258		+ 48 407	+ 9 %	139 %
2024. terv	639.022		+ 52 764	+ 9 %	152 %

Figyelemmel a gazdasági növekedés eddigi ütemére, a 2024. évre 639 millió forint adóbevételt tervezhetünk.

3.3. Saját és intézményi bevételek

E jogcímen a szolgáltatások ellenértékét, bérleti és lízing bevételeket, intézményi ellátási díjakat, egyéb saját bevételeket kell tervezni. A 2023. év végén felülvizsgáltuk az intézmények tevékenységeihez kapcsolódó szolgáltatások árát, díját, amellyel ellentételezni lehet a bevételkiesés egy részét és javaslatot tettünk díjemelésekre.

A 2024. évi költségvetés tervezése során figyelemmel kell lenni az elvárt bevételek nagyságára.

- A megemelésre kerülő nyersanyagnorma következtében a gyermekétkeztetés térítési díj 3.948 eFt-tal emelkedik.
- A Városgondnokságnál 2.100 eFt bevételnövekedést eredményez a piaci üzemeltetési díjak emelése, valamint 3.600 eFt-ot a lakbéremelés.

A lejárt követelések beszedésére tett intézkedések eredményesek voltak. A NINESZ-nél a gyermekétkeztetés térítési díját előre kell megfizetni; a Városgondnokság negyedévente kimutatást készít a lejárt követelésekről és a lakbérekről. A többi intézmény követelésállománya elenyésző mértékű.

4. Kiadások tervezése

4.1. Működési kiadások

A sokszorosára emelkedő rezszi díjak miatt a Képviselő-testület, az önkormányzati működés teljes körét érintő számos költségcsökkentő intézkedést hozott. 2023-ban számos telephelyen valósultak meg olyan energiamegtakarítást célzó műszaki megoldások, amelyek az elkövetkező években fejtik ki hatásukat. Figyelemmel kísérjük minden feladatellátási hely villamosenergia és gázenergia fogyasztását, az energiaárak változását és a szolgáltatók ajánlatait.

Alapvető szempont, hogy az önkormányzat költségvetési szerveinek működését a takarékoság maximális figyelembevételével biztosítsa, a működési kiadások alacsony szinten tartása.

4.1.1. Személyi juttatások

Az önkormányzati intézmények kiadásainak jelentős hányadát, 65 %-át a személyi juttatások képezik. Az elmúlt 6 évben (2018-2023) a minimálbér 93 %-kal, a garantált bérminimum 81 %-kal emelkedett. A kötelező béremelés az önkormányzat intézményeiben foglalkoztatottak 80 %-át érinti.

A köztisztviselői illetményalap (49.800 Ft) ebben az időben nem változott, ezért a felsőfokú köztisztviselők bére változatlan maradt. 2021. év végén a Képviselő-testület elfogadta az illetményalapot módosító önkormányzati rendeletet és 20 %-kal, 59.800 Ft-ra megemelte a köztisztviselői illetményalapot. A 2022. évi fogyasztói árindex magas értéke miatt a keresetek vásárlóereje jelentősen csökkent, ezért minden önkormányzati dolgozó a garantált bérminimum növekedésével megegyező mértékű béremelésben részesült.

Önkormányzatunk gazdálkodására jellemző, hogy tartalékokkal nem rendelkezik, ezért a költségvetési egyensúly eléréséhez a költségmegtakarítás módszere, a bérköltség csökkentése, amelyhez a foglalkoztatottak számát kell csökkenteni. Az önkormányzat intézményeinél foglalkoztatottak létszáma a 2019. évi 312-ről 2023. év végére 240 főre csökken.

	2019. év	2021. év	2022. év	2023. év vége	változás	
					fő	%
foglalkoztatottak létszáma (fő)	312	271	254	240	-72	-23%

Az Önkormányzat intézményeinél a **2024. évi minimálbér és garantált bérminimum tervezett kötelező 15, illetve 10 %-os emelése** a 240 fő alkalmazottból 192 főt érint és összesen **80 millió forint** bérköltség növekedést eredményez. Amennyiben a fennmaradó 48 fő is részesül a garantált bérminimum növekedésével megegyező mértékű béremelésben, abban az esetben 95 millió forinttal emelkedik a bérköltség az előző évihez képest. A 95 millió forintos többletköltség 40% -ára fedezetet nyújt a kötelező feladatokhoz kapcsolódó bértámogatás-növekedés.

4.2. A 2023. évre tervezett fejlesztések, beruházások, projektek

A korábbi években megkezdett és a költségvetési rendeletben megjelölt TOP pályázatok, illetve a pénzügyi elszámolásuk 2023. évben befejeződnek. Ezzel párhuzamosan megkezdődtek TOP Plusz pályázatok megvalósítási szakaszai. A közbeszerzési eljárás előtti szakaszban lévő projekteket a tervezési költségeikre figyelemmel kell tervezni.

A TOP-os pályázatok és a hazai forrásból megvalósuló fejlesztések különböző szakaszban vannak:

1) Lezárás alatt lévő projektjeink:

TOP-1.1.1-15 A déli iparterület fejlesztése Nagyatádon

TOP-2.1.2-16 A nagyatádi városközpont fenntartható és környezettudatos megújítása

TOP-2.1.3-16 Csapadékvíz elvezetés fejlesztése Nagyatádon

TOP-3.1.1-15 A nagyatádi kerékpárúthálózat fejlesztése a fenntartható közlekedés-fejlesztés, közlekedésbiztonság javítása érdekében

TOP-3.2.2-15 A nagyatádi gyógyfürdő termálkútjának hulladékújrahasznosításra alapozott közcélú geotermális fűtési rendszer kialakítása

Jánosmajori földút fejlesztése

2) Folyamatban lévő projektjeink:

TOP Plusz-1.1.3-21 Aktív turisztikai élményszerzés Nagyatádon

TOP Plusz-1.2.1-21 Élhető Nagyatád – A városközpont és a Jókai lakótelep fenntartható és környezettudatos megújítása

TOP Plusz-2.1.1-21 A Nagyatádi Idősek Otthona épületének komplex energetikai korszerűsítése.

TOP Plusz-3.3.2-21 Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ infrastrukturális fejlesztése

A Városfejlesztési és gazdasági program fejlesztési célkitűzéseire illeszkedve a 2024. évi tervezés további főbb pontjai:

a) A megkezdett európai uniós projektek megvalósítása;

b) Karbantartások, felújítások:

- A 2024. évi költségvetés tervezésekor számolunk az önkormányzati épületek- és a kötelező feladatellátáshoz kapcsolódó karbantartások, ütemezett halaszthatatlan felújításának kiadásaival;

- Szükségesnek tartjuk a közterületek felújítására költségvetési keret tervezését;

c) Átgondoljuk és tervezzük a saját forrásból megvalósítható intézményi és közterületi alábbi fejlesztéseket és beszerzéseket:

- Arany János utca - útfelújítás, padkakészítés
- Ady utca déli vége - útépités az Ady köz kereszteződéstől
- Múzeum - homlokzat felújítás, szélfogó csere
- Földutak felújítása - Rózsadomb utca
  - Honvéd utca (Henészi temető felé)
- Korányi utca - parkoló felújítás (Gyógyszertár mögött)
- Rókus kápolna - homlokzat felújítás
- Központi temető - urnafal építés
- Simongáti temető - urnafal létesítés
- Henészi temető - kerítés építés
- Kivadári temető - parkoló építés, ravatalozó előtető építés
- Dohánybeváltó - nyílászárók javítása, elektromos hálózat létesítés, festés, padozat javítás, építőmesteri munkák, kerítés felújítás
- Csapadékvíz elvezető árok, műtárgy létesítése a Béke utca déli végénél, a befogadónál
- Rákóczi utca 5. szám előtti buszmegálló kiépítése

Az önkormányzat költségvetésének forráshiánya, az infláció, a központi költségvetési támogatás, feladatfinanszírozás folyamatos változása és tervezhetőségének bizonytalansága, valamint az adósságszolgálat és a meglévő kötelezettségeink egy takarékos, a kiadások csökkentését érvényesítő költségvetési politikát indokol, tesz szükségessé a következő években is.

A kiadások csökkentése mellett a bevételek növelése is célunk, ezért feladatunk:

- A vevői követelések, kintlévőségek beszedése hatékonyságának növelése;
- A lakbér, közüzemi díj, térítési díj hátralékok beszedése hatékonyságának javítása érdekében végrehajtott cselekmények foganatosítása;
- Az önkormányzati vagyon célirányos, kezdeményező hasznosítása;
- Az elmúlt években gazdálkodásunk pozícióját, pénzügyi helyzetét javította az elmúlt években elnyert, működőképesség megőrzését szolgáló központi költségvetési támogatás. Figyelemmel kell kísérni az évente megjelenő támogatási kiírásokat és lehetőség szerint pályázni kell.

Az **önkormányzatok rendkívüli támogatása** keretében, minden évben két alkalommal működőképességet megőrző támogatás igénylésére nyílt lehetőség, amelyet kihasználva az alábbi vissza nem térítendő támogatás biztosított fedezetet az önkormányzati kiadásokra:

	2019. év	2020. év	2021. év	2022. év	2023. I. ütem
ÖNHÍKI támogatás	53 513 eFt	97 710 eFt	103 068 eFt	64 757 eFt	51 556 eFt

4.3. Finanszírozás tervezése

A Városközpont rehabilitáció projekt önerő részét az önkormányzat a 2014. évben 186.016 eFt összegű hosszú lejáratú fejlesztési hitelfelvétellel biztosította. A hitel visszatörlesztése a 2016. évben megkezdődött, éves összege 13.780 eFt. A hitelkamat mértéke: 1 havi BUBOR kamatláb + 3 % kamatrés.

A lezárult TOP projektek támogatással nem fedezett részét egy 890 millió forint keretösszegű hosszú lejáratú fejlesztési hitel ütemezett felvétele biztosította. A hitel visszatörlesztése 2021. évben megkezdődött, a hitelkamat 1 havi BUBOR kamatláb + 1,9 % kamatrés mértékű. A jegybanki alapkamat változásával emelkedett, illetve csökkent a havi BUBOR, amely a hosszúlejáratú hitelkamat alapja. 2021. év végén 2,90 %; 2023. év elején 16,87 %; 2023. október végén 11,77 % volt. A jelenleg rendelkezésre álló információk szerint a 2024. évre 11 %-os havi BUBOR-ral tervezünk.

	Hitelkamat	Változás
2022. évi tény (BUBOR: 4,40% -> 16,87%)	88 136 061 Ft	
2023. évi terv (BUBOR: 16,87% -> 11,77%)	162 276 137 Ft	+ 74 140 076 Ft
2024. évi számított (11%-os BUBOR)	95 748 852 Ft	- 66 527 285 Ft

A gazdálkodásunk sajátossága az, hogy a bevételek nem rendszeresen, nem a fizetési kötelezettségek szerinti időpontokban állnak rendelkezésre. A működési finanszírozás jelentős részének fedezetéül szolgáló helyi adóbevételek naptári éven belül március és szeptember hónapban állnak rendelkezésünkre. A számlavezető bank a folyó működési kiadások fedezetére 220 millió forint **folyószámla-hitelkeretet** biztosít. A hitelező bank a likvid hitelkeretet 1 napi BUBOR kamatláb + 2,25 % kamatréssel bocsátja rendelkezésre. Az Önkormányzat és intézményei gazdálkodása finanszírozásának folyamatos biztosításához 2024. évben is szükség lesz a 220 millió forint keretösszegű folyószámla-hitelkeretre, amelyet Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló törvény rendelkezései szerint kormányengedély nélkül is igénybe vehet.

5. Összefoglalás és következtetések

A 2024. évben elengedhetetlen minden feladatellátási hely elektromos áram és a gázenergia fogyasztásának, az energiaárak nyomon követése, folyamatos monitorozása. Az Önkormányzatunk pénzügyi helyzete megköveteli takarékos és hatékony gazdálkodást, a kiadáscsökkentéseket és a más forrásból történő bevétel növelést, ahhoz, hogy a kötelezően előírt és önként vállalt feladatok ellátása biztosított legyen.

Úgy vállalhatunk kötelezettségeket, hogy az előirányzatok nyújtsanak fedezetet és a költségvetésből biztosított legyen

- a kötelező önkormányzati feladatok ellátása,
- az adósságszolgálat esedékes törlesztő részletei,
- a megkezdett beruházások befejezése,
- a külön döntésekkel önként vállalt feladatok finanszírozása,
- az indokolt és külön döntéssel elhatározott fejlesztések önrészenek biztosítása.

Megállapítható, hogy az intézkedéseink által elért megtakarítások ellenére az élelmiszerár-emelkedést, a fogyasztói árak növekedését, a jegybanki alapkamat hitelkamatunkra gyakorolt hatását önkormányzatunk nem tudja finanszírozni, ezért várjuk a kötelezően ellátandó önkormányzati feladatok központi költségvetési támogatásának megemelését a 2024. évre. Amennyiben az energiaárak szükségessé teszik, a jövőben is a lehető leghamarabb tegyen intézkedéseket a Képviselő-testület, a külső gazdasági hatások miatt keletkezett veszteségek csökkentése érdekében.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy fogadja el a koncepcióban foglalt célokat és járuljon hozzá a 2024. évi költségvetési tervezési munkák folytatásához.

Határozati javaslatok:

- 1.) Nagyatád Város Önkormányzata Képviselő-testülete az Önkormányzat 2024. évi költségvetésének koncepcióját az előterjesztésben megfogalmazott szempontokat érvényesítve elfogadja.
- 2.) Nagyatád Város Önkormányzata Képviselő-testülete egyetért a Nagyatád Város Önkormányzata és intézményei likviditását K&H Bank Zrt. által biztosító 220.000.000 forint, azaz Kettőszázhúszmillió forint keretösszegű folyószámla-hitelkeret 2024. évre történő meghosszabbítását.

Határidő: 2023. november 30.

Felelős: Dr. Kovács Ildikó jegyző

- 3.) A Képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy a költségvetési koncepció alapján a 2023. évi költségvetés tervezési munkáit végezze el.

Határidő: A 2024. évi költségvetési rendelet testületi előterjesztése

Felelős: Dr. Kovács Ildikó jegyző

Nagyatád, 2023. november 24.

Ormai István

Az előterjesztés jogszabállyal nem ellentétes:

.....
Dr. Kovács Ildikó
jegyző

Melléklet Nagyatád Város Önkormányzata
2024. évi költségvetési koncepciójához

Központi költségvetési támogatás változása 2023-2024. évek vonatkozásában

	2023. évi eredeti igénylés	2023. évi októberi	2024. évi igénylés
Polgármesteri hivatal működése	165 501 140	165 501 140	167 640 000
Zöldterület-gazdálkodás	22 061 000	22 061 000	22 061 000
Közvilágítás	31 934 700	31 934 700	26 029 500
Köztemető	5 173 735	5 173 735	3 824 065
Közutak	16 381 474	16 381 474	12 905 020
Egyéb feladatok	28 366 800	28 366 800	27 882 400
Lakott külterület	127 500	127 500	168 300
Általános támogatás összesen	269 546 349	269 546 349	260 510 285
Szolidaritási hozzájárulás (támogatás csökkenés)	-32 688 431	-32 688 431	-44 700 650
Támogatás elvonások után	236 857 918	236 857 918	215 809 635

Óvoda fenntartás - bértámogatás	243 386 619	258 041 867	257 033 249
Óvoda működtetés	38 634 000	40 141 000	39 688 900
Óvoda támogatás összesen	282 020 619	298 182 867	296 722 149
Gyermekétkeztetés - bértámogatás	71 004 780	71 626 590	69 465 060
Gyermekétkeztetés - üzemeltetés	99 437 664	105 213 483	* 105 213 483
Szünidei gyermekétkeztetés	447 678	432 516	356 307
Gyermekétkeztetés összesen	170 890 122	177 272 589	175 034 850
Szociális és gyermekjóléti feladatok	25 482 000	25 482 000	11 848 000
Könyvtár és közművelődés	39 980 277	40 692 277	39 597 428
Önkormányzatot megillető feladatfinanszírozás	755 230 936	778 487 651	739 012 062

*-gal jelölt támogatások 2024. évi összegéről december hónap végén dönt a Kormány, ezért a 2023. évi adatok kerültek figyelembevételre.

RKTÖT által ellátott szociális feladatok	701 441 988	703 896 488	* 709 569 135
--	-------------	-------------	---------------